

TILFØJELSER OG RETTELSER

FREDERIKSBORG AMT

Afsnittet bringer ingen oplysninger om ændringer, som måtte være sket efter redaktionens afslutning af den enkelte kirkebeskrivelse. Sådanne oplysninger (om restaureringer, nyt inventar etc.) må søges i Nationalmuseets arkiv. De relativt omfattende rettelser og tilføjelser til orgelredaktioner skyldes Ole Olesen.

Helsingør, S. Olai kirke. Pag. 41, linie 20 f.o. mag. Christiern Pedersen, læs: borgmester Christiern Pedersen.

Pag. 41, linie 23 f.o. mellem kor og skib²⁵. Tilføj: 1546 nævnes i hospitalsregnskaberne en kalk på 26 ½ lod, som hørte til S. Gertruds alter (dette eller nr. 7?) og som borgmester Christiern Pedersen havde overleveret borgmester Sander Leyell.

Pag. 107, linie 8 f.n. Murmester Andreas Thim, læs: Sihm.

Pag. 122, linie 8 f.n. fra Adam og Eva gennem Moses, læs: fra Adam og Eva (fig. 73) gennem Moses.

Pag. 144, linie 2 f.o. nr. 6 og 10. Tilføj: Om S. Gertruds alters kalk, se rettelse til pag. 41, linie 23 f.o.

Pag. 155, fig. 73. S. Olai kirke. Korgitter 1652—53. Læs: S. Olai kirke. Altertavle 1664.

Pag. 156, linie 15 f.n. Henvisningen til fig. 73 udgår.

Pag. 167, linie 9 f.o. Udgår: og Anna Boisdatter.

Pag. 182, linie 5 f.n. 9) Steffen Eilbe, sammenskrevet S H over 1623 samt Hansen over Adam D. Læs: 9) Steffen Hansen, sammenskrevet S H over 1623 samt Eilbe Adam[s] D[atter].

Pag. 261, linie 18 f.o. 1616, læs: 1618.

Pag. 269, fig. 144 Andriassen, læs: Andreassen.

Pag. 274, linie 1. f.o. borgmester Andreas Busæus. Læs: Bussæus.

Pag. 279, linie 10 f.o. To tegninger af gravsten, af Søren Abildgaard. Læs: Andreas Thornborg.

Pag. 283, note 151. Tilføj: Ifølge Erik Lassen: Dansk Sølv, p. 215 blev sølvarbejder i Helsingør ofte stemplet med Københavns bymærke. Det gælder især arbejder af Andreas Lindberg.

Helsingør, S. Marie kirke. Pag. 334, linie 4 f.n. I. P. Scavenius, læs: J. F. Scavenius.

Pag. 445, linie 17 f.n. Eichstadt, læs: Eichstedt.

Pag. 466, linie 4 f.o. †Epitaf nr. 21 må være lig med nr. 22. †Epitaf nr. 22 o. 1701, læs: o. 1700(?).

Pag. 467, linie 2 f.n. Thig, læs: Tigh.

Pag. 479, linie 4 f.o. Midtskjoldet: et korslam (enkens), det venstre: arm fra sky og tre stjerner (Meilands). Læs: Midtskjoldet: et korslam, det venstre: arm fra sky og tre stjerner (enkens).

Pag. 505, linie 20 f.n. i april samme år, læs: i april 1658.

Helsingør, Almindelig Hospitals †kirke. Pag. 526, linie 4 f.n. Forlægget er Hugo Goltzius' stik, læs: Hendrick Goltzius'.

Helsingør, Karmelitterhuset, †kirkesal. Pag. 536, linie 5 f.n. Eigil, læs: Ejgil.

Helsingør, Kronborg slotskirke. Pag. 596, linie 15 f.n. svigerfader, læs: svoger.

Pag. 628, linie 14 f.n. Korrektion: Kontrakten med Johan Lorentz sluttedes 1636, men den sidste udbetaling til orgelbyggeren fandt først sted juli 1639, jfr. RA. Rtk. Rentemesterrgsk.

Pag. 629, linie 17 f.n. Korrektion: Piberne i det gamle orgelhus er ikke stumme, men tilhører hovedværket. Det er kun overmanualets og pedalets stemmer, der er anbragt bag bræddevæggen. Linie 5 f.n. Korrektion: Hans Brebus' orgel behøver ikke at have været lille; dels var de 300 dl. kun et rest-beløb (jfr. RA. Sundtoldrgsk. 1582, p. 1055, no. 17 uden dato) dels var orglet et arbejde for kongen, fra hvem Brebus i forvejen modtog løn.

Pag. 636, linie 19 f.o. Fugara 1', læs: Fugara 4'Fusz. Linie 21 f.o. Subbass 10', læs: Subbass 16' Fuszton.

†*Hillerød.* Pag. 642. *Panelstykke, 1567, stammer fra Strø, hvor det er omtalt pag. 1492.

Frederikssund. Pag. 666, linie 11 f.o. Tilføj: *Orglet fra 1853 var bygget af Jens Gregersen, København. Står nu i Nr. Dalby kirke, Ramsø hrd., Københavns amt. Et manualværk med fire stemmer. Yderligere oplysninger om orglet findes i Den danske Orgelregistrant, Musikhistorisk Museum.

Tikøb. Pag. 704, linie 18 f.o. 4re, læs: tre.

Pag. 710, linie 8 f.o. Tilføj: Gregersens orgel havde syv stemmer: Bordun 16', Fugara 8', Gedakt 8', Principal 4', Quint 2²/₃', Oktav 2', Terz 1³/₅'. 246 af piberne fra dette instrument genanvendtes 1943, jfr. orgelkonsulent Per Kynne Frandsen: Rapport over orglet i Tikøb kirke, Helsingør stift. 20. juni 1973. I Den danske Orgelregistrants arkiv, Musikhistorisk Museum.

Egebæksvang. Pag. 725, linie 14f.o. Poul Gerhardt Andersen, læs Poul-Gerhard Andersen.

Hornbæk. Pag. 728, linie 11 f.o. (jfr. note 2 p. 26, læs: (jfr. note 2 p. 726.

Pag. 734, linie 7 f.n. Christensen, læs: Christesen.

Pag. 739, linie 18 f.o. Udgår: samme år.

Pag. 748, linie 5 f.n. 1954, p. 100, læs: 1952, p. 100.

Hellebækgaard's †kapel. Pag. 751, linie 1 f.n. samme, læs: samme.

Asminderød. Pag. 776, linie 18 f.o. Denne alterskranke blev erstattet, læs:

Denne alterskranke blev senere erstattet af den på fig. 12, som 1942—43 afløstes af en ny korindretning. Linie 12 f.n. Tilføj: Kirkens romanske fontekumme er nu i Søborg kirke.

Pag. 785, linie 9 f.o. Tilføjelse vedr. †*orgler*: 1) Peder Petersøn Botzens fader var orgelbygger Peter Karstensen (Botz) i Viborg. Da positivet var dennes sidste arbejde, må bygningsåret være o. 1674. 2—3) Det orgel, kongen skænkede til kirken 1822, var brugt. Ramus' orgel havde fire stemmer og blev taget i brug 1836, jfr. LA. Asminderød—Grønholt—Fredensborg sognekaldsarkiv. B 1 og D 5. Kopibog 1834—37; RA. Rtk. Bygn.adm. Journalsager 1782—1842. 4) Leveret 1908 af I. Starup, København, havde 10 stemmer, to manualer og pedal. Det ombyggedes 1936 og 1942, og stemmetallet udvidedes til 13, jfr. orgelbyggeriet Starup & Søn's arkiv.

Pag. 786, linie 6 f.n. Pendant til nr. 1, læs: Pendant til nr. 2.

Pag. 789, billedunderskrift: Kirkeklokke, støbt 1511, af Johannes Fastenow (p. 788). Læs: Kirkeklokke, støbt 1553, af Laurids Matsen (p. 788).

Pag. 791, fig. 26 p. 786, læs: p. 788.

Fredensborg slotskirke. Pag. 834, linie 5 f.o. Jacob, læs: Johan.

Pag. 847, linie 9 f.n. Tilføj: Orglet ombyggedes og omdisponeredes 1960 af Marcussen & Søn. Linie 4 f.n. Korrektion: Positivet havde 10 stemmer, var meget kompakt bygget og havde pedal, jfr. RA. O verhofmarskallatets arkiv, I. H. 46. Sager vedr. Fredensborg Slotshave 1832; 19. jan. 1832. Muligvis var det bygget 1555—56 af Hermann Raphaelis Rottensteen-Pock, jfr. Ole Olesen: Orgelbygning i Frederiksborg amt, 1970, manuskript i Musikhistorisk Museum.

Humblebæk. Pag. 856, linie 1 f.n. Conrad Christensen, læs: Conrad Christensen. Tilføjelse vedr. †*orgler*: 1) Bygget 1868 af Knud Olsen, København, fem stemmer, jfr. orgelbyggeriet Starup & Søn's arkiv. 2) Bygget 1928 af I. Starup & Søn, 10 stemmer, to manualer og pedal. Flyttet, ombygget og udvidet 1938 af samme, jfr. Organist- og Kantorembederne, 4. udg. 1944. Enkelte stemmer genanvendt i det nuværende orgel.

Grønholt. Pag. 876, linie 6 f.o. Korrektion: Et †*harmonium* leveredes 1901 af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915. Linie 8 f.o. †*Pengeblok* 183 7²³, jernbundet. Udsat ved restaureringen 1966. Læs: *Pengeblok* 183 7²³, beslået med tætsiddende vandrette jernbånd og på den ene side tre lodrette bånd, der går ned over tre øskner. I låget pengetragt. Ved indgangsdøren.

Karlebo. Pag. 898, linie 1 f.o. Korrektion: Poul Sørensen Støvrings *orgel flyttedes 1934 til Hvedstrup kirke, Sømme hrd., Københavns amt. Fem stemmer, et manual. Yderligere oplysninger om orglet findes i Den danske Orgelregistrant, Musikhistorisk Museum. †*Orgel*, købt 1932 af I. Starup & Søn. Skal tidligere have stået i Store Magleby kirke, jfr. NM. 2. afd. Inventar-

beretning 1955. Linie 16 f.o. Oprindeligt jernpendul, ca. 3,5 cm langt. Læs: ca. 3,5 m langt.

Blovstrød. Pag. 914, linie 4 f.n. orglet står nu..., læs: spillebordet er placeret i skibets nordvesthjørne. Et tidligere *†orgel* med fire stemmer var formentlig bygget o. 1850 af Jens Gregersen, København. Tre af stemmerne genanvendtes i Starup-orglet 1926, jfr. Ole Olesen: Orgelbygning i Frederiksborg amt, 1970, manuskript i Musikhistorisk Museum.

Birkerød. Pag. 946, linie 10 f.o. *†vinkande* p. 946, læs: *†vinkande* p. 945.

Pag. 952, linie 9 f.n. Tilføjelse vedr. *†orgler*: Marcussen & Søn leverede 1863 et orgel til kirken. Det var stemmer fra dette orgel, der genanvendtes 1927, jfr. Organist- og Kantorembederne, 4. udg. 1944.

Pag. 956, linie 4 f.o. døgnværk med haglgang, læs: døgnværk med hagegang.

Pag. 967, fig. 44 Wilh. Bissen, læs: H. W. Bissen.

Hørsholm. Pag. 978, linie 4 f.o. 7. juli, læs: 7. juli 1771. Struenses, læs: Struensees.

Pag. 988, linie 13 f.n. fire koblinger, læs: tre kopler. Linie 11 f.n. Tilføjelser vedr. *†orgler*: Det orgel, Oppenhagen opsatte i kirken, stammede fra *†slotskapel* og var bygget 1739 af Lambert Daniel Kastens, jfr. Niels Friis: Orgelbygning i Danmark, 2. udg. Kbh. 1971, p. 125. **Orgel*, bygget 1895 af A. H. Busch & Sønner, København. Syv stemmer, et manual, anhangspedal. Flyttedes 1932 til Samuels kirke, København, og 1939 til Grove kirke, Ringkøbing amt. Orglet rummer ældre pibemateriale (H. Fr. Oppenhagen 1823?). Yderligere oplysninger findes i Den danske Orgelregistrant, Musikhistorisk Museum.

Esbønderup. Pag. 1035, linie 7 f.o. Zachariassen, læs: A. C. Zachariassen.

Esrum †klosterkirke. Pag. 1042, linie 21 f.o. Niels Grevesen (Valdemar I.s sønnesøn) at stifte. Læs: Niels Grevesen at stifte.

Pag. 1058, linie 14 f.n. Hæsedede, læs: Hæsedede.

Pag. 1060, linie 5 f.o. Tilføj: Blistrup p. 1275 (klokke).

Nødebo. Pag. 1090, linie 19 f.o. Tilføjelse vedr. *orgler*: Ombygget 1905 af A. H. Busch & Sønner og 1961 af Th. Frobenius & Co. Disposition: Gedakt 8' (1865), Fugara 8' (1865), Principal 4' (1865), Fløjte 4' (1905), Oktav 2' (1961). *†Orgel*. Orglet anskaffedes o. 1831, jfr. RA. Kultusministeriets 1. dept. Journalsager P 24, 1863.

Søborg. Pag. 1136, linie 6 f.n. Tilføjelse og korrektion vedr. orgler: Nuværende *orgel*, bygget 1969 af Th. Frobenius & Sønner, Kgs. Lyngby. 12 stemmer, to manualer og pedal. *†Orgel*, bygget 1889 af Fr. Nielsen, Århus; udvidet 1925 af I. Starup, København; flyttet og omdisponeret 1940—41 af Th. Frobenius & Co., Kgs. Lyngby.

Gilleleje. Pag. 1166, linie 18 f.n. Froberg og Schieberle, Odense, læs: Eggert Froberg, Odense. Schieberle var pianofabrikant i København og har formentlig

blot gået Froberg til hånde i Gilleleje. (Ifølge medd. fra orgelbygger Th. Frobenius).

Pag. 1169, linie 3 f.n. Lumborg, læs: Langberg.

Græsted. Pag. 1172, linie 2 f.o.: Befalingen gælder ikke Græsted, men Græse kirke, jfr. p. 2199.

Pag. 1186, linie 16 f.n. Hans Henrik Gyldenløve, læs: Hans Ulrik Gyldenløve.

Pag. 1190, linie 7 f.o. Tilføjelse vedr. orgler: **Orglet* fra 1902 er bygget af A. H. Busch & Sønner, København. Det er 1976 flyttet til Nyrnp baptistkirke ved Stenlille, Holbæk amt. Kirkens nye orgel er bygget 1976 af Gunnar Fabricius Husted, Fredensborg; 14 stemmer, to manualer og pedal.

Pag. 1192, linie 2 f.n. Universitas Hafniensis¹¹. Læs: Universitas Hafniensis²².

Mårum. Pag. 1210, linie 10 f.o. tre stemmer, læs: seks stemmer, et manual og pedal.

Helsingør. Pag. 1222. Tilføjelse: *Alterskrankelåge* (fig. 11), 1715, af smedejern, med Frederik 4.s kronede spejlmonogram udstanset ligesom de flankerende navne med versaler: »O(tte) Krabbe« og »C(hristen) Worm«. Forneden »N(iels) Spy(d)strop« flankeret af årstallet. På loftet.

Pag. 1228, linie 4 f.o. Tilføjelser vedr. orgler: *Orgel*, bygget 1953 af Th. Frobenius & Co., Kgs. Lyngby; 10 stemmer, to manualer og pedal; i vest. †*Orgler*. 1) Bygget 1855 af Jens Gregersen, København, jfr. RA. Kultusmin. 1. dept. Journalsager. G 605, 1855. 2) Bygget 1921 af Th. Frobenius & Co., senere flyttet til Kollerup kirke, Vester-Han hrd., Tisted amt, ifølge meddelelse fra orgelbyggeriet.

Valby. Pag. 1252, linie 6 f.n. Tilføjelse vedr. †*orgler*: 1) Bygget før 1850 af Schierf, København, jfr. RA. Kultusmin. 1. dept. Journalsager. G 605, 1855, B. Kornerup, ed.: I. P. Mynsters Visitatsdagbøger 1835—53, II, 1937, p. 244. 2) (Jfr. fig. 13) bygget 1931 af Th. Frobenius & Co. Seks stemmer, et manual; pneumatisk keglevindlade.

Blistrup. Pag. 1272, linie 2 f.n. Tilføjelse vedr. †*orgel*: Orglet fra 1915 havde seks stemmer og var leveret af Horsens Orgelbyggeri ved M. Sørensen, jfr. Horsens Orgelbyggeri: Fortegnelse over leverede orgler. I Den danske Orgelregistrants arkiv, Musikhistorisk Museum.

Pag. 1279, note 41, og der kendes ingen Helsingør-snedker ved navn Mogens Henriksen. Læs: Kronborg lensregnskaber opfører en udgift til Mogens Henriksen, slottets snedker.

Vejby. Pag. 1294, fig. 17, Orglet, læs: Det borttagne harmonium.

Pag. 1307, linie 10 f.o. Tilføj: *Orgel*. Bygget 1969; seks stemmer, et manual og pedal. Linie 12 f.n. Tilføj: †*Harmonium* (sml. fig. 17) leveret 1901 af Petersen

& Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915. †*Orgel*, leveret 1917 af A. C. Zachariasen, Århus; seks stemmer, jfr. A. C. Zachariasen: Fortegnelse over leverede orgler. I Den danske Orgelregistrants arkiv, Musikhistorisk Museum.

Pag. 1311, linie 4 f.n. i Weile, læs: Weile.

Tibirke. Pag. 1333, linie 16 f.n. syv stemmer, læs: fem stemmer, et manual, anhangspedal. Instrumentet fra 1901 var et †*harmonium*, leveret af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.

Ramløse. Pag. 1362, note 31 Weincke var malermester, læs: snedkermester.

Register. Pag. 1383. Tikøb ukendt karteuserkloster.. 679, læs: Tibirke ukendt karteuserkloster.. 1314.

Alsønderup. Pag. 1452, linie 2 f.n. Tilføj: Staruporglet, der anskaffedes til kirken 1967, var bygget 1960 og havde tidligere stået i Nivå, Karlebo og Humlebæk kirker. Det solgtes 1975 til Hyllebjerg kirke, Ålborg amt.

Skævinge. Pag. 1473, linie 4 f.n. syv stemmer, læs: seks stemmer og en transmission. Solgt 1976 til Gert Starup, Landerslev pr. Jægerspris.

Strø. Pag. 1503, linie 9 f.o. Tilføj: Kirken havde tidligere et †*harmonium*.

Ølsted. Pag. 1550, linie 8 f.n. og opmaledes staderne³⁶. Læs: staderne³⁶.

Pag. 1552, linie 4 f.n. otte stemmer, læs: otte stemmer og en transmission. Façaden tegnet af Kristen Gerding (meddelt af orgelbygger Axel Starup). 1899 leveredes et †*harmonium* af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915. Orglet, der købtes brugt fra Kregme kirke 1904, havde fire stemmer, jfr. Starup & Søn's arkiv.

Pag. 1554, linie 5 f.n. Chr. Pedersen Arrebo, læs: Peder Christensen.

Kregme. Pag. 1575, linie 5 f.n. Tilføjelse vedr. †*orgel*: Instrumentet havde fire stemmer, jfr. orgelbyggeriet Starup & Søn's arkiv.

Vinderød. Pag. 1595, linie 6 f.n. Tilføj: **Orgel*, bygget 1885 af A. H. Busch & Sønner, København. Ejes (1978) af provst P. J. Rysgaard Jensen, Selskovvej 42, Hillerød. Instrumentet er fejlagtigt omtalt under inventaret i Vinderød †kirke p. 1599.

Pag. 1599, linie 14 f.n. Orgel nr. 2 skal beskrives p. 1595.

Pag. 1607, linie 4 f.n. Fugava, læs: Fugara.

Melby. Pag. 1629, linie 5 f.o. syv stemmer, læs: syv stemmer og en transmission.

Torup. Pag. 1666, linie 21 f.o. Caroline Hedvig Lorenzen, født Dittmer, læs: Caroline Hedvig Dittmer, født Lorenzen.

Pag. 1669, linie 7 f.n. hvis sål udgør. Læs: udgør.

Frederiksborg slotskirke. Pag. 1733, linie 6 f.o. flankerende sfinkser, læs: flankerende fantasivæsener.

Fig. 11. Helsing. Alterskrankelåge 1715 (p. 2805).

L. L. 1961

Pag. 1740, linie 15 f.n. Josua. Hjælmklædt kriger med fane og kanaanitterkongen Adonizedeks, læs: Juda. Hjælmklædt kriger med fane og kanaanitterkongen Adonibezeks.

Pag. 1758, linie 9 f.o. Korrigeres: at Poul Rumler ikke kan gøres ansvarlig for hverken sejrskransenes grønne eller englefigurernes og maskernes stærkt lyserøde farve. Hertil bemærkes: En blyantskitse af Zeuthen fra 1836 (NM. 2. afd.s arkiv) viser, at kransene i det mindste allerede før branden var mørkegrønne og figurerne kødfarvede med forgyldte draperier.

Pag. 1849, linie 4 f.o. Korrigeres: at en †skriftestol i runddelen allerede omtales 1741. Hertil bemærkes: Runddelen indrettedes først til skriftestol 1797, jfr. i øvrigt p. 1912, note 138. Tidligere synes skriftestolen at have været opstillet forneden i vestre sidegang, nord for prædikestolen, sml. fig. 4, 107.

Pag. 1850, linie 15 f.n. med nøgle og skriftrulle, læs: med nøgle og kors.

Pag. 1854, linie 15 f.n. Korrektion: Hovedværkets Ranket 16' er ikke anbragt bag underdelens fyldinger, men ses foroven foran Principal 4's elfenbensbklædte piber. Piberne bag de tre oplukkelige fyldinger i underdelen er soloværkets og pedalværkets tungestemmer.

Pag. 1855, linie 10 f.n. A. H. Busch, læs: V. H. Busch.

Pag. 1856, linie 14 f.o. Korrektion vedr. *orgelværk*: Værket er fra 1972, bygget af Poul-Gerhard Andersen, Bagsværd. Det har 37 stemmer, fordelt på hovedværk, positiv, crescendoværk og pedal. Et fjerde manual tjener som koblingsklaviatur.

Pag. 1911, linie 1 f.n. Leipzig 1970, læs: Berlin 1970.

Lillerød. Pag. 1977, linie 10 f.o. Schiller, læs: Scheller.

Lyngø. Pag. 2000, linie 5 f.o. i embedet, læs: i embede.

Uggeløse. Pag. 2006, linie 2 f.n. enkeltsmigede, læs: smigede.

Pag. 2017, linie 8 f.o. Korrektion og tilføjelse: 1971, læs: 1972, indviet 1973. 10 stemmer, læs: 12 stemmer. Fire af stemmerne rummer piber fra det tidligere *†orgel*; nogle af disse piber stammer fra 1800'ernes midte og kan muligvis hidrøre fra et ældre *†orgel* i kirken. Linie 7 f.n. tegnet af Rolf Graae. Læs: Rolf Graae og Erling Jessen.

Slangerup. Pag. 2050, linie 9 f.n. jeg er opstandelsen Ioh. XI. Læs: jeg er opstandelsen og livet Ioh. XI.

Pag. 2078, linie 6 f.o. 59 (note), læs: 52.

Uvelse. Pag. 2138, fig. 4. Korrektion: tårnets rundpiller er skråskraverede, men skal krydsskraveres.

Pag. 2154, linie 4 f.n. den reparation, som F. Kielberg foretog, læs: den reparation, som F. Kielberg lod foretage.

Pag. 2160, linie 2 f.o. Tilføj: Façaden tegnet af Rolf Graae. Tilføjelse vedr. *†orgel* nr. 1: Orglet er af samme type som orglerne fra Karlstrup og Karlslunde kirker, Tune hrd., Københavns amt. Begge disse instrumenter tilskrives Poul Sørensen Støvring, København.

Gørløse. Pag. 2190, linie 10 f.n. Tilføj: Indtil 1950 havde kirken et *†harmonium*.

Græse. Pag. 2210, linie 5 f.o. Tilføj: Orglet omdisponeredes 1913 af I. Starup, jfr. Starup & Søn's arkiv. Den nuværende disposition er muligvis identisk med den originale. Indtil 1954 anvendtes et *†harmonium*.

Sigerslevvester. Pag. 2230, før linie 12 f.n. Tilføj: *Orgel*, bygget 1975 af Jensen & Thomsen, Hillerød; syv stemmer, et manual, anhangspedal. Tidligere *†instrumenter*: 1) harmonium, 2) elektronorgel.

Oppe Sundby. Pag. 2301, linie 1 f.o. Korrektion vedr. *orgel*: Ud fra håndværksmæssige kriterier kan det påvises, at F. H. Ramus, København, er orglets bygmester. Leveret brugt til kirken 1903 af I. Starup, jfr. Starup & Søn's arkiv. Viola de Gamba's alder er ikke fastslået, men stemmen kan være bygget af Ramus. Tidligere *†instrument*: 1872 anskaffedes et »orgel«, rimeligvis et harmonium. Det placeredes forsøgsvis i degnestolen, jfr. LA. Kongelige bygningsinspektører: Meldahl. Domænekirkerne pk. XXII.

Veksø. Pag. 2426, linie 7 f.o. Tilføj: *†Harmonium*, leveret 1879 af Petersen &

Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.

Slagslunde. Pag. 2443, linie 9 f.o. Tilføj: Kirken har tidligere haft †*harmonium*, jfr. Kirkelig Håndbog, div. udg.

Farum. Pag. 2500, linie 8 f.o. Tilføj: Façaden opbevares på kirkeloftet.

Gerlev. Pag. 2533, linie 1 f.n. Tilføj: †*Harmonium*, leveret 1903 af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.

Skuldelev. Pag. 2582, linie 23 f.o. 2209, læs: 2009.

Pag. 2598, linie 7 f.n. Ulbæk, læs: Albæk.

Selsø. Pag. 2627, linie 7 f.n. 51 (note), læs: 57.

Skibby. Pag. 2648, linie 5 f.n. *Våbenhuset*, læs: *Våbenhuset* (fig. 10).

Pag. 2692, linie 4 f.o. Tilføj: †*Harmonium*, leveret 1888 af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.

Kyndby. Pag. 2705, linie 7 f.o., pag. 2721, linie 20 f.o. Arnstorff, læs: Arenstorff.

Pag. 2721, linie 9 f.o. Tilføj: †*Harmonium*, leveret 1914 af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.

Pag. 2723, linie 9 f.o. Tilføj: 1941 og 1944 Ole Søndergaard, 1942—43 Egmont Lind (kalkmalerier).

Krogstrup. Pag. 2753, linie 3 f.n. Arnstorff, læs: Arenstorff.

Ferslev. Pag. 2772, linie 2 f.n. Et †*harmonium* nævnes 1904, læs: Et †*harmonium* leveredes 1893 af Petersen & Steenstrup, København, jfr. Petersen & Steenstrup: Fortegnelse over ca. 600 Harmonier, leveret fra 1871 til 1915.